

APSTIPRINU
Zanda Ķergalve
Latvijas Etnogrāfiskā
brīvdabas muzeja direktore
30.06.2026.

LATVIJAS ETNOGRĀFISKAIS BRĪVDABAS MUZEJS

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Pasākums “Viena diena mūsmājās” 2025. gada 1. maijā

2025. GADS

Publiskajā gada pārskatā izmantoto attēlu avots - Latvijas etnogrāfiskā
brīvdabas muzeja publicitātes materiālu arhīvs

PAMATINFORMĀCIJA

Iestādes juridiskais statuss, funkcijas, mērķis, uzdevumi un darbības virzieni

Kopš 2013. gada 1. janvāra Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ar 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 „Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja nolikums” ir noteikts, ka tiešās pārvaldes iestāde Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir valsts aģentūras “Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs” funkciju, tiesību, saistību, prasību, bilancē esošās mantas, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Muzeja darbības **mērķis** ir saglabāt, pētīt un vienotā veselumā eksponēt Latvijas tautas tradicionālās dzīves pieminekļus no 17. gadsimta sākuma līdz 20. gadsimta vidum, ar muzejiskiem līdzekļiem atklājot latviešu un citu Latvijā vēsturiski dzīvojošo tautu kultūras mantojumu, darba un sadzīves tradīcijas un estētisko pasauli.

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir akreditēts līdz 2028. gadam, un savu darbību pamato KM apstiprinātajā stratēģijā.

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs atbild par šādu publisko **funkciju** īstenošanu:

1. Komplektēt lietiskos materiālus un ar tiem saistīto informāciju par latviešu un citu Latvijā dzīvojošo etnisko grupu tautas būvniecības tradīcijām, darbarīkiem un iedzīves priekšmetiem, kā arī darinājumiem, kas uzskatāmi par latviešu tautas lietiskās mākslas izpausmi;
2. Nodrošināt kultūrvēsturisko materiālu krājuma atbilstošu komplektēšanu, aprūpi, uzskaiti un pārvaldību;
3. Veikt muzeja krājuma zinātnisko pētniecību;
4. Nodrošināt muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai, tai skaitā muzeja ekspozīcijās:
 - 4.1. Centrālajā ekspozīcijā Rīgā;
 - 4.2. Lauku ekspozīcijā “Vēveri” Cēsu novadā Vecpiebalgā;
 - 4.3. Zemnieka–zvejnieka sētā “Vītolnieki” Dienvidkurzemes novadā Rucavā;
5. Veikt izglītojošo darbu;
6. Uzturēt un attīstīt muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi un mērķa sasniegšanu, Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs veic šādus **uzdevumus**:

1. Nodrošina muzeja krājuma – Nacionālā muzeju krājuma daļas – komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
2. Veido ekspozīcijas un izstādes, nodrošina to pieejamību sabiedrībai, kā arī gida pakalpojumus;
3. Atbilstoši kompetencei veic pētījumus etnogrāfijas jomā: tautas celtniecībā, sadzīves iekārtas priekšmetu sagādē un lietošanā, tradicionālajās nodarbēs (lauksaimniecība, zveja, u.c.) un dažādās tautas mākslas jomās;
4. Nodrošina izglītojošu pasākumu organizēšanu;
5. Sagatavo informatīvus un zinātniskus izdevumus;
6. Veido informatīvo datubāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
7. Izstrādā un īsteno projektus saskaņā ar muzeja darbības mērķi;
8. Vada starptautiskus projektus un piedalās to īstenošanā;

9. Nodrošina muzeja pasākumu publicitāti;
10. Pēta sabiedrības pieprasījumu un analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
11. Sniedz metodisku un praktisku palīdzību visiem interesentiem, tai skaitā Latvijas reģionālajiem un lokālajiem brīvdabas muzejiem un ekspozīcijām.

Saskaņā ar muzeja darbības stratēģiju 2023. - 2027. gadam un muzeja darbības programmu 2023 - 2027 tika izstrādāts Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja darba plāns 2025. gadam, kurā muzeja funkciju, mērķu un uzdevumu izpildei muzeja darbs tika plānots šādos četros **pamatvirzienos**:

1. Latvijas kultūrvēsturisko novadu tautas celtniecības pieminekļu kolekcijas veidošana un saglabāšana kompleksā ar lauku iedzīvotāju dzīvesveida un kultūras vēstures liecībām, kas raksturo laika periodu no 17. gadsimta sākuma līdz 20. gadsimta vidum;
2. Latvijas kultūrvēsturisko novadu etnogrāfiskā mantojuma dokumentēšana, pētniecība, interpretācija un komunikācija, kā arī metodiskā atbalsta sniegšana visiem interesentiem brīvdabas ekspozīciju veidošanas, Latvijas etnogrāfiskā mantojuma komplektēšanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos;
3. Sabiedrības izglītošana un informēšana par Latvijas teritorijā vēsturiski dzīvojošo tautu kultūras mantojumu, darba un sadzīves tradīcijām un estētisko pasauli, apkalpojot apmeklētājus centrālajā brīvdabas ekspozīcijā Rīgā, kā arī *in situ* lauku ekspozīcijās – Cēsu novada Vecpiebalgas “Vēveros” un zemnieka-zvejnieka sētā Dienvidkurzemes novada Rucavas „Vītolniekos”;
4. Muzeja darbībai nepieciešamo resursu un apstākļu plānošana, organizēšana, muzeja ēku un iekārtu tehniskā stāvokļa uzturēšana.

Muzeja administrācija un galvenā ekspozīcija atrodas Rīgā (115 senceltnes/eksponātēkas no visiem vēsturiskajiem Latvijas novadiem, 87 ha kopplatībā), muzejam ir divas lauku ekspozīcijas: muzejs “Vēveri” *in situ* Vecpiebalgas pagasta Cēsu novadā (16 celtnes, 40 ha) un zvejnieka sēta “Vītolnieki” *in situ* Rucavas pagasta Dienvidkurzemes novadā (6 senceltnes/eksponātēkas, 0,6 ha).

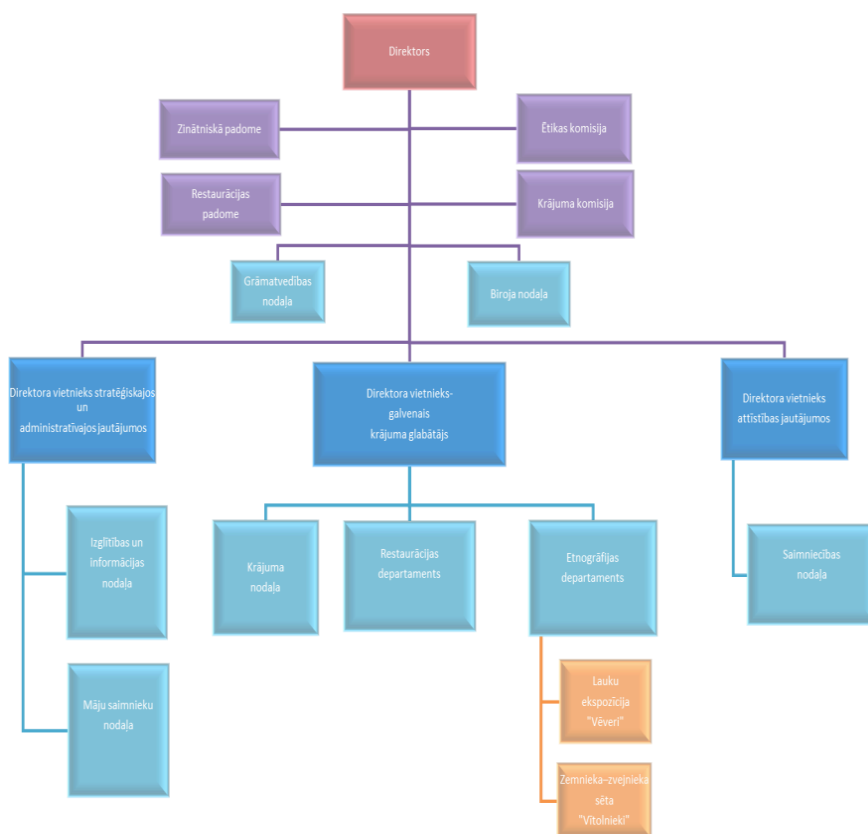
Kurzemes zemnieka sēta centrālajā ekspozīcijā Rīgā

Lauku ekspozīcijas: Vecpiebalgas “Vēveri” un Rucavas “Vītoliņi”

Muzeja darbu vada direktors un trīs vietnieki. Muzeja darbs ir organizēts divos departamentos (Etnogrāfijas departaments un Restaurācijas departaments) un piecās nodaļās (Krājuma nodaļa, Izglītības un informācijas nodaļa, Māju saimnieku nodaļa, Saimniecības nodaļa, Grāmatvedības nodaļa un Biroja nodaļa), kuras veic muzeja pamatfunkcijas. Saimniecības nodaļa nodrošina muzeja saimniecisko darbu. Grāmatvedības un administratīvā atbalsta funkcijas ir apvienotas muzeja Biroja nodaļā un Grāmatvedības nodaļā. Muzeja lauku ekspozīcijas ārpus Rīgas netiek organizētas kā atsevišķas muzeja struktūrvienības, tajās kopā strādā četri darbinieki, tai skaitā viens sezonas eksponātu uzraugs. Lauku ekspozīcijas ir iekļautas Etnogrāfijas departamenta sastāvā, un tās faktiski vada direktora vietnieks, galvenais krājuma glabātājs. Savas kompetences ietvaros tās atbalsta visas muzeja struktūrvienības.

Muzeja organizatoriskā struktūrshēma

Pārskata gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi) un informācija par to īstenošanu

Muzejs 2025. gadā turpina iesāktos darbus un Muzeja simtgadē aizsāktās tradīcijas, līdz ar ko paralēli ikdienas pamatfunkciju izpildei tiek plānota un realizēta plaša pasākumu, lekciju un konferenču programma. Muzeja galvenās aktivitātes 2025. gadā ir veltītas latviešu tradicionālās kultūras zināšanu tālāknodošanai, kā arī sabiedrības uzmanības pievēršanai kā muzeja ekspozīcijai, tā muzeja problemātikai attiecībā uz nepieciešamību renovēt muzeja infrastruktūru un projektēt jaunu mūsdienu prasībām atbilstošu administrācijas/krājuma ēku, kā arī nepieciešamību papildināt Rīgas ekspozīciju ar Sēlijas sētu, ņemot vērā muzeja krājumā esošās neuzstādītās ēkas, kuras glabājas izjauktā veidā krautnēs. 2025. gadā muzeja ieceres un plānoto darbu izpildi joprojām ietekmē krasi samazinājusies tūrisma plūsma, kā arī nepietiekamais valsts garantētais finansējums šāda apjoma kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Pamatojoties uz strauji augošo inflāciju, 2024. gada nogalē tika palielinātas ieejas biļešu cenas, lai izpildītu muzeja ieņēmumu plānu. Muzeja budžets ilgtermiņā neparedz un nenosedz virkni materiālu, pakalpojumu un cilvēkresursu izmaksu, kas nepieciešamas kvalitatīvai Muzeja pamatdarbības nodrošināšanai. Nav arī iespējams uzturēt muzeja infrastruktūru atbilstoši visām prasībām, turklāt 2025. gadā joprojām turpina augt pakalpojumu izmaksas, un inflācija skar visas Muzeja saimniecisko izmaksu pozīcijas, kas pie nepietiekamā budžeta apjoma rada vēl lielākus draudus kvalitatīvai Muzeja pamatfunkciju izpildei. Tomēr, esošā finansējuma ietvaros un piesaistot projektu finansējuma, pakāpeniski turpinās Muzeja ekspozitīvu atjaunošana, uzsākta pirmā Sēlijas sētas ekspozitīvas “Ķiermeļu rija” atjaunošana un notiek Bonaventuras muižas ēkas renovācijas darbi.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti krājuma veidošanas, saglabāšanas un pārvaldības jomā

Muzeja krājums veidots un uzturēts kā nacionālas nozīmes krātuve, kurā atspoguļota visu kultūrvēsturisko apgabalu tautas celtniecības attīstības gaita un lauku iedzīvotāju dzīvesveids. Muzeja uzdevums ir iespēju un esošās infrastruktūras robežās **nodrošināt atbilstošus priekšnosacījumus krājuma saglabāšanai, papildināšanai, attīstībai un pārvaldībai**. Diemžēl finanšu trūkuma dēļ nenotiek jaunas krājuma/administrācijas ēkas projekta tālāka virzība un krājuma priekšmeti aizvien atrodas nepiemērotās telpās, kas apdraud to saglabātību.

Plānojot Rīgas ekspozīciju papildināt ar jaunizveidoto Sēlijas sētu, 2025. gadā noslēgts līgums ar SIA “Warss” par Sēlijas sētas ēkas “Ķiermeļu rija” restaurāciju.

Pārskata periodā muzeja krājums papildināts par 463 vienībām – 235 pamatkrājuma un 228 palīgkrājuma vienībām, tajā skaitā par atlīdzību iegūti 50 priekšmeti.

Rīgas ekspozīcijā, Brīvības ielā 21, veikta:

- plānotā esības pārbaude Kurzemes zemnieka sētas eksponātēkās – dzīvojamajā mājā Rucavas “Veckērvies”, klētī Kuldīgas “Dižlīķi” un pirtī Nīcas “Spirēni”, kopumā pārbaudīti 292 krājuma priekšmeti;
- plānotā esības pārbaude Kurzemes dūmistabā – eksponātēkā Nidas “Kurši”, kopumā pārbaudīti 148 krājuma priekšmeti;
- plānotā esības pārbaude Tekstiliju krājuma liturģiskajām tekstilijām, kopumā pārbaudīti 213 krājuma priekšmeti.
- saistībā ar jumta seguma nomaiņas darbiem pabeigta lielformāta krājuma priekšmetu esības pārbaude eksponātēkās – dzīvojamās rījas Jeru “Ārluikas” piedarbā, kopumā pārbaudīti 19 lielformāta krājuma priekšmeti;
- esības pārbaude saistībā ar filmēšanas darbiem Kurzemes zvejnieku ciema eksponātēkā – dzīvojamajā mājā Papes “Lurķi”, kopumā pārbaudīts 221 krājuma priekšmets;

Papildus veikti šādi darbi:

- koka un metāla priekšmetu krājuma telpas Bergu ielā 70A sprēslīcu un pulksteņu glabātuves aprīkotas ar jaunām plauktu sistēmām;
- mūsdienīgu tautas lietišķās mākslas darinājumu krājuma glabātavē Bonaventuras ielā 6 keramikas, koka un ādas glabātuves aprīkotas ar jaunām plauktu sistēmām;
- Restaurācijas departamentam apkopei un tīrīšanai nodots 341 koka un metāla krājuma un tekstiliju krājuma priekšmets, restaurācijai nodoti 24 priekšmeti;
- rRestauratorei Dacei Dubrovskai deponēts viens krājuma priekšmets – rokraksts, 1821. – 1838. gada Limbažu protokoli, 73 lapas, pēc restaurācijas saņemts atpakaļ; restaurācijai Jelgavas valstspilsētas pašvaldības iestādei “Ģ. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejs” deponēts viens krājuma priekšmets – procesijas lukturis, pēc restaurācijas saņemts atpakaļ;
- restaurācijai SIA “FURNITT” deponēts viens krājuma priekšmets – sols/sofa;
- restaurācijai un atjaunošanas darbiem SIA “Warss+” deponēts viens krājuma priekšmets – rīja: Mazzalves pagasta “Ķiermeles”, 1873. gadā celtās trīs telpu guļbūves celtnes konstrukcija izjauktā veidā.

Ekspozīcijā Vecpiebalgas “Vēveri”, Cēsu novads:

Vecpiebalgas “Vēveru” kolekcija papildināta ar trīs jauniem krājuma priekšmetiem.

Pēc restaurācijas un apkopes eksponēšanai “Vēveru” lauku ekspozīcijā nogādāti trīs lielformāta priekšmeti – divas lādes, viens sols, 12 koka un metāla palīgkrājuma priekšmeti un 16 tekstilijas.

Ekspozīcijā Rucavas “Vītolnieki”, Dienvidkurzemes novads:

Papes “Vītolnieku” kolekcija papildināta ar 12 jauniem krājuma priekšmetiem.

Pēc restaurācijas un apkopes eksponēšanai “Vītolnieku” ekspozīcijā nogādāti divi koka un metāla priekšmeti, viens lielformāta priekšmets – skapis un divas tekstilijas.

Apkopei un restaurācijai nodots viens lielformāta priekšmets – gulta.

“Vītolnieku” dzīvojamās mājas ekspozīcija papildināta ar jaunu ekspozīcijas telpu – tā saucamo “vecāsmātes istabu”.

“Vītoliņi” ratnīcas ekspozīcijā veikti ekspozīcijas labiekārtošanas darbi – grīdas seguma nomaiņa.

Turpināta informācijas ievade par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga (NMKK) datu bāzē – pārskata gadā NMKK ievadīta informācija par 373 muzeja priekšmetiem, sasniedzot kopā ievadīto priekšmetu skaitu 26849.

Viena no muzeja darba prioritātēm ir **regulāri apsekot muzeja brīvdabas ekspozīcijā esošo objektu stāvokli un investēt eksponātēku saglabāšanā un kultūrvēsturiskās vides uzturēšanā, nomainot jumtus, būvdetaļas, žogus, vārtus u.c. elementus.** Saskaņā ar budžetā paredzēto finansējumu eksponātēku renovācijas darbiem un atbilstoši iepirkumam “Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja eksponātēku atjaunošanas darbi” ir veikta muzeja krājumā esošo atsevišķu eksponātēku restaurācija un atjaunošana, tajā skaitā:

Rīgas ekspozīcijā Brīvdabas ielā 21 un ekspozīcijā Vecpiebalgas “Vēveri” veikti šādi atjaunošanas darbi:

Eksponātēkas “Mauri” dzīvojamās mājas niedru jumta seguma nomaiņa, eksponātēkas “Čipati” podnieka cepļa skaidu jumta seguma un kores nomaiņa, eksponātēkas “Kalna Kundziņi” pirts niedru jumta seguma nomaiņa, eksponātēkas “Skrasti” siena pūnītes niedru jumta kores atjaunošana, Eksponātēkas šķūnītis, Vecpiebalga, “Gaigali” jumta skaidu seguma nomaiņa.

Veikti eksponātēkas “Priedes krogs” kroga daļas laukakmens pamatu atjaunošanas darbi.

“Mauru” dzīvojamā māja pēc niedru jumta seguma nomaiņas

Lauku ekspozīcijā Vecpiebalgas “Vēveri” atbilstoši iepirkumam „Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja ekspozīciju atjaunošanas darbi” veikta ekspozītkas “Streinvēveri” klēts niedru jumta divu plakņu nomaiņa, ekspozītkas “Virolvēveri” stalla laukakmens pamatu atjaunošana, ekspozītkas “Vecvēveri” dzīvojamās mājas niedru jumta kores nomaiņa.

Lauku ekspozīcijā Rucavas “Vītolnieki” veikta ekspozītkas – stallis/kūts, kūts daļas koka grīdas ieklāšana un ekspozītkas – stallis/kūts, stadulas daļas koka grīdas ieklāšana.

Jāatzīmē, ka esošais finansējums ekspozīciju renovācijai nav pietiekams, ņemot vērā ekspozīcijā esošo ēku apjomu un ik gadu klāt nākošo darbu nepieciešamību.

Restaurācijas un konservācijas darbi veikti šādiem Muzeja priekšmetiem:

Apjomīgi remontdarbi veikti Zemgales Vecumnieku Priedes kroga maizes krāsnij un skursteņa remontam, uzmūrēta jauna malkas krāsns klimata nodrošināšanai telpās.

Veikta “Gutu” krucifiksa konstrukciju (kāpņu, sētiņas) un polihromijas restaurācija/rekonstrukcija, uzsākta māla klona ieklāšana “Ārluiku” dzīvojamajā mājā.

Pabeigta “Lielvēveru” kūts pamatu noklāšana ar velēnu.

Uzsākti Priedes kroga vainaga balķa protezēšanas darbi.

Pabeigti Pakalnu dzirnavu kāpņu pārbūve.

Nodarvotas piekrastes laivas, kuteris, Ostas noliktavas vēja dēlis, “Mauru” dzīvojamās mājas lieveņa jumts, kūpinātava.

No apauguma notīrīti seši ekspozīciju jumti.

Veikti remontdarbi 12 ekspozīcijām (Ratiņdreimaņa dzīvojamās mājas jumtam, Rudzātu kapelas sliekšnim, “Virolvēveru” stalla jumtam, lokomotīves novietnes jumtam u.c.).

Veikta “Ziediņu” tīkla būdas jumta tehniskās noturības atjaunošana.

Nodrošināts Rīgas ekspozīcijas 17 žogu remonts (“Cēlājos”, Lībiešusētā, Vidzemes sētā u.c.). Sākta Jaunsaimnieka sētas egļu kāršu žoga nomaiņa.

Izgatavota un uzstādīta aka pie “Mauru” dzīvojamās mājas, divas siena brakas, ērģeļu pārvalks Bornes ērģelēm, jumtiņš Vidzemes bišu dorei. Dervinieku sētas vējdzirnavu spārni, Latgales klēts pakāpieni un citas detaļas.

Tīrīts un lāpīts 291 tekstila izstrādājums (segas, spilvendrānas, dvieļi) un apģērbi (svārki, blūzes u.c.).

Restaurēts unikāls vilnas galdsegas paraugs, kas iegūts Sēlijas ekspedīcijā, rekonstruēti vilnas zeķu paraugi Vēveru ekspozīcijas nodrošināšanai.

Veikts darbs pie koka priekšmetu restaurācijas: 42 restaurēti, 120 tīrīti, 21 priekšmetam veikta konservācija, 30 priekšmeti remontēti.

Izgatavotas vairāk nekā 20 koka priekšmetu replikas (vienkoču laivas, grabekļi, virpas, murdi u.c.).

Restaurēti astoņi metāla priekšmeti, restaurētas 28 to detaļas, izgatavoti 61 metāla objekti (naglas, viras u.c.), laboti 36 objekti.

Pielāgots un Jaunsaimnieka sētā uzstādīts vēsturiskajam laika posmam atbilstošs ūdens pumpis.

Pielāgotas ekspozīcijai 40 piekaramās atslēgas.

Uzbūvētas nojumes laivām un šķūnis malkas uzglabāšanai, ar koka dēļiem apšūtas divas tualetes, izgatavoti elektrības skapja nosegvairogi un veikti citi ekspozīcijā nepieciešamie uzlabojumi.

Pielāgots elektromotors skaidu plēšamai mašīnai un izgatavota manuālā koka virpa amatu eksponēšanai.

Projekts “Sēlijas sēta”

2025. gadā muzejs ir veicis nozīmīgus darbus saistībā ar etnogrāfiskās Sēlijas sētas projektēšanas, restaurācijas un būvniecības projekta īstenošanu. 2025. gadā 24. novembrī ir noslēgts iepirkuma līgums par Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja eksponātēkas – Aizkraukles apriņķa Mazzalves pagasta “Ķiermeļu” rijas krautnēs esošo būvdetaļu restaurāciju.

Ir izstrādāti atmežošanas un teritorijas transformācijas plāni. Ir izstrādāts un saskaņots būvprojekts Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentā un Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē.

Ir noslēgusies krautņu izbūve muzeja teritorijā. Noslēgts līgums par būvuzraudzību un autoruzraudzību.

Saņemta ekspozīcijas teritorijas atmežošanai nepieciešamā koku ciršanas atļauja. 2025./2026.gada sākumā pabeigti teritorijas atmežošanas darbi un sagatavoti kokmateriāli atbilstoši ēkas būvniecības materiālu specifikācijai. Tiek plānoti kokmateriālu mizošanas darbi.

Izstrādāta restaurācijas programma, vēsturiskie kokmateriāli atbilstoši līgumam deponēti uz restaurācijas darbu norises vietu.

Projekts “Bonaventuras muižas pārvaldnieka ēka”

Bonaventuras muižas pārvaldnieka mājas atjaunošanas virzībai noslēgts līgums ar Arhitektoniskās izpētes grupu par būves tehniskās apsekošanas un padziļinātas tehniskās izpētes veikšanu un Tehniskās apsekošanas atzinuma sastādīšanu.

Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” tiek realizēts Bonaventuras muižas renovācijas projekts.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023.gada 8.augusta noteikumiem Nr.443 “Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 1.2. reformu un investīciju virziena "Energoefektivitātes uzlabošana" 1.2.1.4.i. investīcijas "Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t. sk. vēsturiskajās ēkās" īstenošanas noteikumi” (turpmāk — Investīciju projektu noteikumi), VNĪ īsteno projektu “Energoefektivitātes paaugstināšana Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja ēkā Bonaventuras ielā 10, Rīgā”, projekta Nr. 1.2.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/006 (turpmāk – Projekts), un par Projekta īstenošanu starp VNĪ un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru 2024.gada 15.aprīlī ir noslēgts līgums par Eiropas Savienības fonda projekta īstenošanu (reģistrēts VNĪ ar Nr. IEN/2024/528).

Īstenojot projektu, ir veikta muižas telpu pilnīga atbrīvošana no krājuma priekšmetiem, inventāra, darba vietām u.c. ilgtermiņā veidotiem sadzīves uzkrājumiem. Projekta ietvaros notiek plānotie

darbi. Darbinieki pārcelti uz citām darba vietām – Brīvības ielā 439 un citām muzejā pieejamām telpām.

Bonaventuras mižas ēka pirms atjaunošanas

Lai saglabātu unikālu kultūrvēsturisko mantojumu, uzsākti Vēveru ekspozīcijas paplašināšanas darbi Valdība ir apstiprinājusi muzeja ieceri iegādāties zemnieku un amatnieku sētu “Jaunvēveri” Cēsu novada Vecpiebalgas pagastā. Ir uzsākti mērniecības un citi darbi pirkuma noslēgšanai ar privātīpašniekiem.

Izmantojot Kultūras ministrijas piešķirto finansējumu no muzeju atbalsta programmas un piesaistīto finansējumu no VKKF un VKKF reģionālajiem konkursiem, tika realizēti muzejam būtiski projekti: nodarbību cikls “Etnogrāfiskas zināšanas un prasmes modernai sabiedrībai”, sagatavots makets katalogam “Podniecības attīstība Vidzemē, Gustavs Ozoliņš – Lejasciema podnieks”, restaurēts skārda procesijas lukturis, sagatavots manuskripts veļas rīku katalogam “Velē māte, velē meita”, nodrošināti Vīslatvijas Audēju svētki muzeja lauku ekspozīcijā “Vēveri”, iespiesta Dr.hist. Aijas Jansones sagatavotā grāmata “Tamborēšanas māksla Latvijā 19. gadsimta beigās – 20. gadsimts”, nodrošināta vienas Pakalnu dzirnavu akmens mūra sienas plaknes restaurācija, atjaunoti Limbažu tiesas protokoli (rokraksts, Limbažu 1821. - 1838. gada protokoli, 73 lapas).

Sekmīgi noritējušas šādas etnogrāfiskās ekspedīcijas:

Ekspedīcija uz Alsungas pagastu 2025. gada 5. - 9. maijā katoļu baznīcu, kapelu un krucifiksu apzināšanai. Ekspedīcijas laikā Kārlis Fogelis, Miķelis Dāvids Rikveilis lokalizēja tādu muzeja eksponātēku mājvietas kā Ābolu sēta (dzīvojamā māja un kūts), Gaidu rija (neuzcelta), Usmas baznīca, Alsungas krucifikss un Dižlīķu klēts. Ekspedīciju vadīja Miķelis Dāvids Rikveilis.

Zemgales kultūras programmas 2025 ietvaros realizētas divas ekspedīcijas:

ekspedīcija uz Bauskas novada Bauskas, Brunavas, Iecavas, Budbergas, Jaunsaules, Ozolaines, Janču, Kurmenes un Skaistkalnes katoļu baznīcām. 19. - 21.maijā. Ekspedīciju vadīja Aija Jansone, kā arī ekspedīcija uz Jelgavas novada Jelgavas, Līvberzes, Kalnciema un Tukuma katoļu baznīcām un Dobeles novada Dobeles un Auces katoļu baznīcām. 10.-11.jūnijā. Ekspedīciju vadīja Aija Jansone.

Sēlijas kultūras programmas 2025 ietvaros realizēta viena ekspedīcija uz Aizkraukles novada Neretas un Pilskalnes pagastu 25.- 29.septembrī. Ekspedīciju vadīja Santa Dobeļe un Gundega Skagale. Iegūtās liecības un materiāli nodoti Muzeja dokumentu arhīvā un krājumā.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti krājuma pētniecības, interpretācijas un komunikācijas jomā

Pārskata periodā sekmēta muzejā uzkrātā Latvijas kultūrvēsturisko novadu etnogrāfiskā mantojuma dokumentēšana, pētniecība, interpretācija un komunikācija, kā arī sniegts metodiskais atbalsts juridiskajām un privātpersonām brīvdabas ekspozīciju veidošanas, Latvijas etnogrāfiskā mantojuma komplektēšanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos.

Pārskata periodā turpināts darbs pie šādu kolekcijas katalogu sagatavošanas:

Ir pabeigta grāmatas Eva Grīnberga: *Katalogs Podniecības attīstība Vidzemē. Lejasciema podnieks Gustavs Ozoliņš 19. gs.beigas-20. gs. sākums* redakcionālā un mākslinieciskā sagatavošana drukai.

Turpinās darbs pie šādiem izdevumiem, publikācijām un pētniecības tēmām:

Mārtiņš Kuplais. “Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājums. Sprēsliņu kolekcija”;

Ieva Pīgozne. “Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja cilvēki”;

Gundega Skagale. “Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja veļas rīku katalogs”;

Miķelis Dāvids Rikveilis: “Suitu sakrālā kultūrtelpa”;

Edgars Žīgurs. “Lielvēveru mājas apkures sistēma”, kā arī Vēveru ekspozīcijas aprakstu veidošana;

Jānis Zemgus Jātnieks uzsākcis darbu pie Rīgas ekspozīcijā esošo sētu aprakstu veidošanas.

Izdota grāmata “Tamborēšanas māksla Latvijā. 19. gadsimta beigas – 20. gadsimts”. Sastādītāja un pētījuma autore Dr.hist. Aija Jansone.

Sagatavoti un publicēti pētnieciskie raksti un sniegti priekšlasījumi:

Aija Jansone. Referāts (angļu val.): Handicrafts in liturgical textiles [Rokdarbi liturģiskajās tekstilijās]. 83. LU konference. Historical Clothing and Textiles in Northern and Eastern Europe., Rīga. Online – ZOOM and live on Facebook. 20.02.2025.

Una Bērente. Referāts (angļu val.) Kokliekšanas prasmju attīstība zemnieka sētā: Balvu rajona Silenieku sādžas piemērs. 83. LU starptautiskās zinātniskā konference. Rīga. Online. 14.02.2025.

Aija Jansone. Lekcija "Apģērba attīstība Vidzemē." Valmieras KN 12.03.2025., klātienē.

Aija Jansone. Lekcija "Dvieli LEBM krājumā" Jaunpiebalgas KN 29.03. 2025., klātienē.

Aija Jansone. Lekcija "Vidzemes segas LEBM krājumā 19. gs. b. – 20. gs. 1. pusē". I - II daļa. Vecpiebalgas KN 12.04.2025., klātienē.

Aija Jansone. Lekcija "Tautastērps Zemgalē" Jaunolaines KN 26.06.2025., klātienē,

Aija Jansone. Lekcija "Tautas tērpa attīstības tendences 19. gs. Modes apģērbs." Barkavas KN 30.07.2025., klātienē.

Aija Jansone. Referāts "Galdauti Latvijas kultūras vēsturē", Vislatvijas audēju svētki "Vēveros" 02.08.2025. klātienē.

Jānis Zemgus Jātnieks. Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja prezentēšana "Kultūras mantojuma aizsardzības un glābšanas krīzes situācijās" mācībās Rīgā Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldē. 01.08.2025.

Jānis Zemgus Jātnieks. Referāts "Latvijas tautas celtniecības iezīmes", Starptautiskā namdaru pieredzes apmaiņas nometne "Kesurokai" Unnaryd, Zviedrijā. 07.08.2025., klātienē

Aija Jansone. Lekcija "Ornaments adīto zeķu rotājumā. 17. – 21. gs.". Vecpiebalgas KN 11.10.2025. klātienē.

Aija Jansone. Lekcija "Apģērba attīstība Vidzemē – Limbažos". Limbažu muzejā 13.12.2025. klātienē.

Muzeja darbinieki organizējuši un piedalījušies šādās starptautiskajās konferencēs:

2025. gada 4. februārī Muzejs organizēja starptautisko konferenci par godu muzeja 101. gadskārtai. Konferencē ar referātiem uzstājās gan starptautiskie lektori, gan muzeja zinātnieki, gan kultūras mantojuma eksperti. Konferencē prezentēti šādi referāti:

Ungārijas brīvdabas muzeja direktora vietnieks Žolts Šāri (Zsolt Sári) "Jauna ēku kompleksa iedzīvināšana Ungārijas Brīvdabas muzeja pastāvīgā ekspozīcijā";

Somijas Seurasāri brīvdabas muzeja pakalpojumu vadītājs Mikko Teresvirta (Mikko Teräsvirta) "Vasaras māja un Seurasāri. Debesīs radīta saderība";

Igaunijas brīvdabas muzeja Integrācijas un sociālo programmu vadītāja Einike Sovēli (Einike Sooväli), balstoties uz Setu saimniecības piemēru, stāstīja par sadarbību ar kopienām ekspozīciju radīšanā;

Valkas novadpētniecības muzeja direktors Reinis Kulbergs "Pauls Kundziņš. Ceļš. Mazā un lielā Vidzeme";

Historia.lv redaktora Valtera Grīviņa referāta tēma "Piebalgas vēsturiskie krogi";

Arhitekts Jānis Zemgus Jātnieks aplūkoja Sēlijas tautas celtniecības piemērus;

Etnogrāfijas departamenta vadītāja Aija Jansone dalījās pieredzē par Sēlijas katoļu dievnamos apskatītajām tekstilijām;

Krājuma glabātāja Gundega Skagale ziņoja par aizvadītās vasaras zinātnisko ekspedīciju Sēlijā un raksturoja Brīvdabas muzeja krājumā esošos Sēlijas amatniecības paraugus;

Vēsturnieks Edgars Žīgurs stāstīja par seno pumpeņieka amatu un "Vēveros" rekonstruēto koka pumpi;

Vēsturnieki Una Bērente un Rūdolfs Brūzis dalījās pieredzē par aizvadītajā vasarā “Vēveros” veiktajiem arheoloģiskajiem izrakumiem, stāstot par arheoloģiskajām metodēm 18.-20. gs. tautas celtniecības objektu izpētē;
Muzeja galvenā krājuma glabātāja Mārtiņa Kuplā referāts “Simtgadnieka rūpes”.

Muzeja 101. gadskārtai veltītā konference

2025. gada 22. maijā muzejs organizēja gadskārtējo konferenci, kur par paveikto muzeja speciālisti referēja par šādām tēmām: Krājuma glabātājs Uģis Urtāns - “Suitu pūram pa pēdām: Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja 2024. gada Kurzemes ekspedīcijas rezultāti”;
Etniskā kultūras centra “Suiti” vadītāja Dace Martinova - “Suitu kultūrtelpas pieredze mantojuma saglabāšanā”;
Muzeja vēsturnieks Miķelis Dāvids Rikveilis - “Usmas baznīcas ikonizācija”;
Muzeja restauratore Līga Vidberga - “Šujmašīnas Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājumā. 19.gs. beigas – 20.gs. sākums”;
Galvenais krājuma glabātājs Mārtiņš Kuplais - “Mūsu Zemgales sētas ēku mājvietas”;
Muzeja vēsturnieks Kārlis Fogelis - “Eksponātēku ģeoreferencēšana: Vidzemes zvejnieku sētas piemērs”;
Muzeja vēsturniece Ieva Pīgozne - “Liecības par latgaliešu apģērbu Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājumā”.

Pamatojoties uz pētnieciskā darba rezultātiem, apmeklētājiem pārskata periodā muzeja izstāžu zālē bija pieejamas šādas izstādes:

Muzeja apmeklētājiem līdz aprīlim bija pieejama izstāde “Āķīgie ūdeņi: Saldūdens zveja 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. pirmajā pusē”, autors vēsturnieks Kārlis Fogelis;

Izstāde “Āķīgie ūdeņi”

16.05.2025. - 14.09.2025. Rucavas koktēlnieka Jāņa Žimanta personālizstāde “Citi putni” muzeja izstāžu zālē, kuratore – Mūsdienų tautos lietišķās mākslas darinājumu krājuma glabātāja Elīna Guščika, mākslinieks – Egils Mednis. Izstādē eksponēti 172 Jāņa Žimanta tēlniecības darbi, no tiem 21 muzeja krājuma priekšmeti;

08.07.2025 – 05.08.2025. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs sadarbībā ar Olaines vēstures un mākslas muzeju Olaines muzeja telpās iekārtoja izstādi “Pētījums par tamborējumiem”. Izstādes autore Aija Jansone.

02.08.2025.-31.08.2025. muzeja lauku ekspozīcijā “Vēveri” eksponēta izstāde “Linu galdauta stāsts”, kuratore – Izglītības un informācijas nodaļas vadītāja Anda Skuja sadarbībā ar Jaunpiebalgas TLMS “Piebaldzēni” vadītāju Iritu Lukšo.

19.09.2025. - 29.10.2025. izstāde “Latviskās dzīvesziņas dievestība tautas vēsturē. Dievturībai — 100” sadarbībā ar Latvijas Dievturu sadraudzi, kurā eksponēts arī 21 krājuma priekšmets. Izstādes kurators Uģis Nastevičs.

27.09.2025. izstāde “Ķiermeļu” mantojums. Tradicionālā podniecība Sēlijā 18. un 19. gs.” sadarbībā ar Jēkabpils novada pašvaldības Jēkabpils novada Kultūras pārvaldes amatniecības centru “Rūme”. Izstāde eksponēta LEBM Rīgas ekspozīcijā, Hernhūtiešu saiešanas namā. Izstādes kuratore Anda Svarāne.

07.11.2025. atklāta un līdz šim brīdim turpinās Limbažu Tautas lietišķās mākslas studijas “Dzilna” 60. jubilejas izstāde “Ceļā”. Izstādes autore tekstilmāksliniece Baiba Vaivare.

14.11.2025.-04.01.2026. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs sadarbībā ar Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzeju Daugavpils muzeja telpās iekārtoja izstādi “Skroderdienas.

Ieskats skrodera amata vēsturē”. Izstādes autore Aija Jansone.

Personizstādes darbu autors kokačelnieks Jānis Žimants izstādē “Citi putni”

Digitalizācija:

Sadarbībā ar Latvijas Nacionālā arhīva Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamentu notiek Muzeja zinātniskā arhīva digitalizācija Latvijas Nacionālajā arhīvā. Latvijas Nacionālajai bibliotēkai nodoti 1813 Vidzemes, Latgales, Augšzemes, Zemgales un Kurzemes novada Celtniecības zinātnisko materiālu (CZM) uzmērījumi par muzejā esošajām būvēm (ēkām).

2025. gadā Latvijas Nacionālā arhīva Dokumentu preventīvās saglabāšanas departaments digitalizējis Zinātniskā arhīva CZM muzeja ekspozīcijas ēku lietas. Atskaites iesniegšanas brīdī digitalizētas Vidzemes, Latgales, Augšzemes un Zemgales sētu arhīva lietas ar 7884 lapām un 9054 datni. Kurzemes CZM arhīva lietas ar 2361 lapu atrodas arhīvā digitalizācijas procesā.

Muzeja ikgadējais īpašais notikums bija Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja tautas lietišķās mākslas gadatirgus 53. gadskārtas sagatavošana un realizācija. Gadatirgū piedalījās 4 458 dalībnieki, to apmeklēja 20113 muzeja apmeklētāji. Sagatavoti un realizēti arī citi gadatirgi, lai stiprinātu amatnieku kopienas un atbalstītu Latvijas mājražotājus.

Tautas lietišķās mākslas darinājumu 53. gadatirgus

Ir nodrošināta Muzeja citu tradicionālo gadskārtu pasākumu norise un to atspoguļojums muzeja sociālajos tīklos. Pasākumi tiek nodrošināti ne tikai Muzeja ekspozīcijā Rīgā, bet arī lauku ekspozīcijās. Muzejs aktīvi sadarbojas ar Latvijas Nacionālo kultūras centru pasākumu nodrošināšanā, tāpat ar Latvijas mācību iestādēm, piedāvājot prakses vietas vai izzinošas lekcijas. Muzeja darbinieki nodrošinājuši muzejpedagoģisko programmu norisi, kā arī vadījuši ekskursijas.

Muzeja ekspozīcijās 2025. gada laikā viesojušies 106 805 apmeklētāji.

Muzejs gan attālināti, gan klātienē piedalās Latvijas Muzeju biedrības, ICOM, ICOMOS, IOV, AEOM semināros, konferencēs un darba sanāksmēs. Iespēju robežās nodrošināti muzeja darbinieku maksas un bezmaksas tālākizglītības pasākumi. Ar starptautisko projektu rezultātiem sabiedrība un konkrētas mērķauditorijas ir ekskursiju, semināru un prezentāciju formātā.

Muzeja atpazīstamību un ietekmi uz finanšu rezultātiem ir veicinājis mērķtiecīgs darbs sabiedrisko attiecību jomā, ierobežota reklāmas finansējuma apstākļos cenšoties izmantot visas bezmaksas reklamēšanās iespējas, tai skaitā, izvietojot informāciju par muzeju sociālajos tīklos un 12 dažādās tiešsaistes vietnēs, izvietojot informatīvos banerus autoceļa A2 malā. Muzejam ir konti sociālajās vietnēs Facebook, X, Instagram, YouTube.

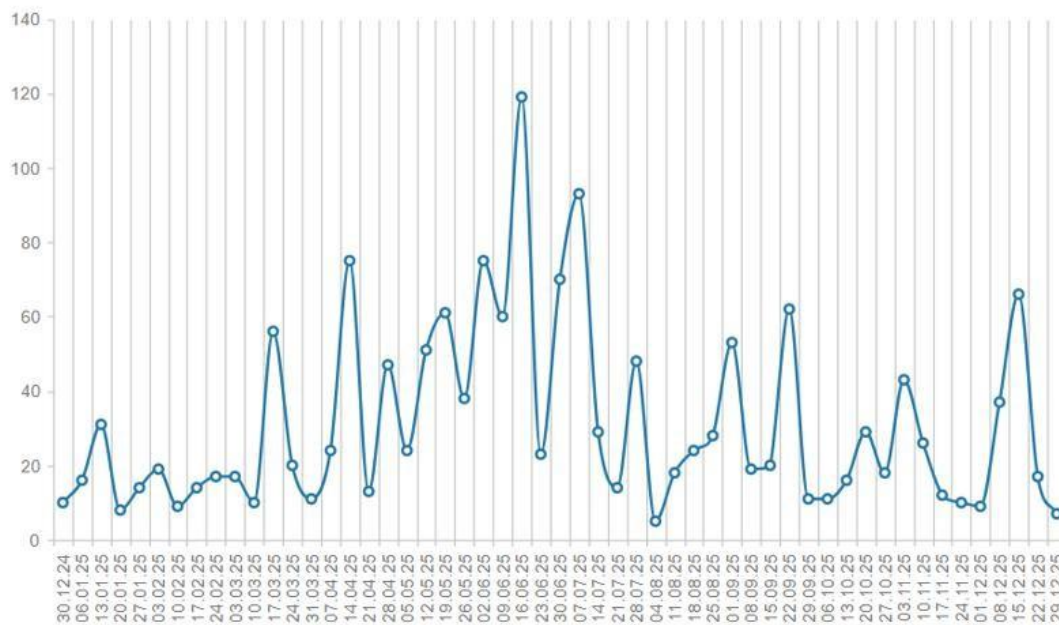
Publicitāte medijos

Balstoties uz LETA mediju monitoringa datiem, monitorējot astoņas mediju grupas – nacionālos laikrakstus, reģionālos laikrakstus, TV, radio, tiešsaistes medijus, žurnālus, ziņu aģentūras un tīmekļa apraides, Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir minēts 1420 reizes. Grafikā publicitātes pārskats pa nedēļām.

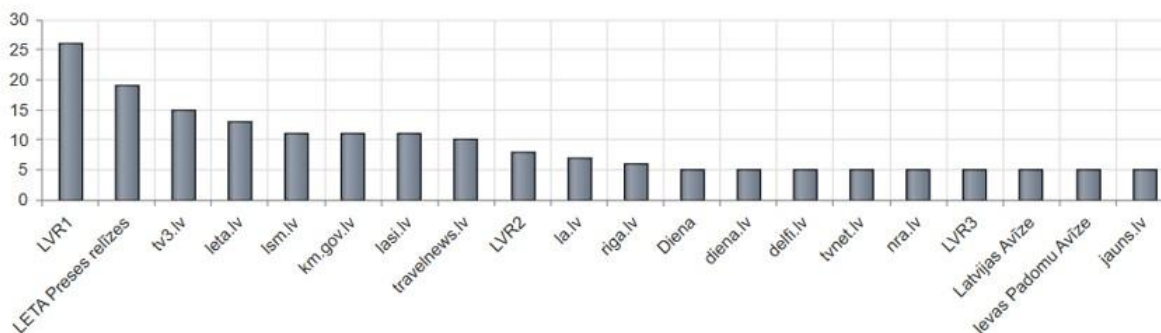
Augstākā publicitāte bija pasākumam “Viena diena mūsmājās” maijā un Tautas lietišķās mākslas gadatirgum jūnijā.

Analītikas pārskats

LATVIJAS ETNOGRĀFISKĀ BRĪVDABAS MUZEJA PUBLICITĀTES GADA PĀRSKATS PA NEDĒĻĀM_PIEMINĒJUMI

TOP avoti

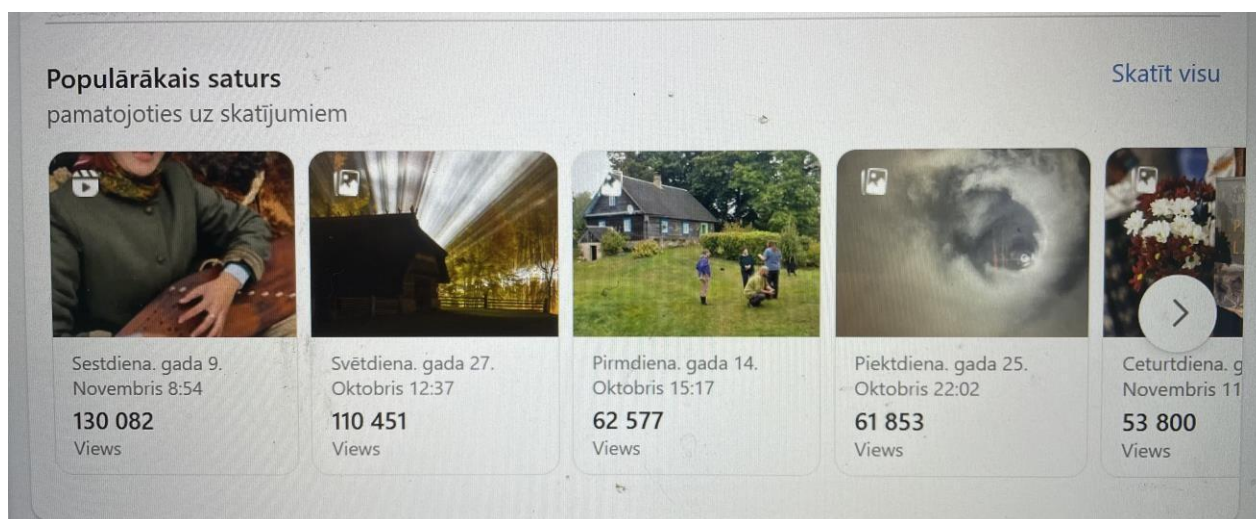

Visvairāk muzejs minēts Latvijas Radio1 un Latvijas sabiedrisko mediju portālā Lsm.lv, no komercietīšraides medijiem portālā Delfi.lv, no reģionālajiem medijiem laikrakstā “Druva”, jo muzeja lauku ekspozīcija “Vēveri” atrodas šajā reģionā.

Publicitāte sociālajos medijos

Muzejs regulāri un aktīvi publicē informāciju savos Facebook, Instagram un X kontos, kā arī veido materiālus vietnē Youtube.

Facebook sekotāju skaits 2025. gada 1. janvārī bija jau 17 845. Vidēji tika sagatvotas četras publikācijas nedēļā. Katra publikācija sasniedza vidēji 5-20 tūkstošus sekotāju; ir publikācijas, kas dabīgā veidā sasniedz vairāk nekā 100 tūkstošus Facebook lietotāju, sociālajā vietnē X – 6 410 (vidēji viena publikācija nedēļā), Instagram – 4001 (vidēji viena publikācija nedēļā).

Populārākais saturs sociālajos tīklos

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti muzeja uzturēšanas un pārvaldības jomā

Lai sekmētu muzeja nepārtrauktu un ilgtspējīgu darbību, tiek plānoti un organizēti nepieciešamie resursi, kā arī uzturēts iekārtu tehniskais stāvoklis. Pieejamo finanšu resursu ietvaros uzturētas un apkalpotas muzeja, krājuma, restaurācijas darbnīcas, saimniecības ēkas un administrācijas ēkas, tajā skaitā saņemti atzinumi par šo ēku slikto tehnisko vai avārijas stāvokli un to sakārtošanai nepieciešamo finansējumu. Tāpat, finanšu resursu ietvaros uzturēta muzeja teritorija Rīgā 87 ha platībā, kā arī abas lauku ekspozīcijas: „Vēveri” Vecpiebalgā un zemnieka-zvejnieka sēta „Vītolnieki” Rucavā.

Pārskata periodā turpinājās darbs pie infrastruktūras un teritorijas sakārtošanas. Ir veikti koku kopšanas un pameža sakopšanas, krūmu trimēšanas darbi, saņemta Valsts meža dienesta atļaujas bīstamo koku ciršanai, kā arī jaunizveidojamās Sēlijas sētas teritorijas iekārtošanas darbiem.

Veikti ceļu sakārtošanas darbi Rīgas ekspozīcijā, ugunsdrošības sistēmu apkope, Vislielākie finanšu izdevumi pakalpojumu grupā ir par apsardzes pakalpojumiem muzejā. Apsardzes pakalpojuma izmaksas ir pieaugušas, bet pakalpojuma apjoms būtu jāpalielina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas nodrošināšanai, ņemot vērā plašo teritoriju. Ļoti būtiski sadārdzinājušās preces un pakalpojumi, kas nepieciešami muzeja uzturēšanai, t.sk. degvielas izmaksas, izmaksas par komunālajiem maksājumiem, kurināmā iegādi u.c. Muzeja budžets joprojām nav pietiekams ikdienas tehnisko vajadzību un teritorijas, kā arī ēku uzturēšanas izdevumu segšanai.

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums EUR

Muzeja finansējums un tā izlietojums saskaņā ar likumu "Par budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam"

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā (ar izmaiņām), EUR	faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 475 876	2 915 254	2 893 964
1.1.	dotācijas	2 016 779	2 181 475	2 181 475
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	450 387	720 000	698 711
1.3.	transferti	8 710	13 779	13 778
2.	Izdevumi (kopā)	2 475 280	2 915 850	2 892 600
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 160 142	2 397 459	2 382 749
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 160 142	2 397 459	2 382 749
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	315 138	518 391	509 851
	Finansēšana	-596	596	-1 364

Muzeja finanšu resursus izdevumu segšanai 2025. gadā veido:

1. valsts budžeta dotācija 2 181 475 EUR apmērā jeb 75,4 % no kopējiem ieņēmumiem, tajā skaitā 211 514 EUR muzeja pamatdarbības atbalstam, 30 000 EUR papildus KM dotācija muzeja projektu atbalstīšanai, 26 996 EUR Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķdotācija muzeja projektu īstenošanai, 4 208 EUR nozaru vadībai un politikas plānošanai, saistībā ar grāmatvedības centralizācijas procesu nodrošināšanu;
2. maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi 698 711 EUR apmērā jeb 24,2 % no kopējiem ieņēmumiem;
3. transfertu ieņēmumi 13 778 EUR apmērā, kā ieņēmumi no dalības projektu konkursos, t.sk. 6 828 EUR Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana jeb 0,4 % no kopējiem ieņēmumiem.

	2024	2025
1. Ienākumi kopā bez ziedojumiem:	2 475 876	2 893 964
Valsts budžets	2 016 779	2 181 475
Pašu ieņēmumi	450 387	698 711
Transferti	8 710	13 778
2. Ziedojumi	724	326

Muzeja ieņēmumu daļu 2025.gadā veidoja maksas pakalpojumi un citu pašu ieņēmumi, transferti

un valsts budžeta dotācija. Maksas pakalpojumi veidojās saskaņā ar MK 29.09.2015 noteikumiem Nr.549 "Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja publisko maksas pakalpojumu cenrādis".

Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu, ieņēmumu izpilde palielinājās par 16,9 %, t.sk., maksas pakalpojumu un citi pašu ieņēmumi palielinājās par 55,1 %, jo 2024.gada 9.septembrī tika veikti grozījumi muzeja maksas pakalpojumu cenrādī, palielinot gan ieejas biļešu cenas, gan citu maksas pakalpojumu cenas saistībā ar inflācijas radīto izmaksu kāpumu. Arī šis faktors ietekmēja ieņēmumu palielināšanos gada griezumā. Savukārt salīdzinājumā ar pārskata gada koriģēto plānu, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem tika izpildīti 97 % apmērā.

Valsts budžeta dotācijas piešķirums bija par 8,2 % lielāks nekā 2024.gadā, jo tika saņemtas mērķdotācijas muzeja atbalsta pasākumu īstenošanai. KM piešķīra līdzekļus jaunizveidojamajā ekspozīcijā „Sēlijas sēta” eksponātēkas „Ķiermeļu rija” saglabāšanas darbiem nepieciešamo izmaksu segšanai (daļējā apjomā), kā arī lauku ekspozīcijas „Vītolnieki” eksponātēkas – staļļa/ kūts, pasākumu un ekspozīcijas telpas atjaunošanai un „Vislatvijas audēju svētki Vēveros” īstenošanai lauku ekspozīcijā “Vēveri”. Tika piešķirti arī līdzekļi ar konkrētu norādītu mērķi: telpu nomas maksājumu segšanai (saistībā ar ēkas Bonaventuras 10 renovāciju), ēkas Bonaventuras 8 remontam, kā arī pagaidu angāru izbūvei muzeja krājuma priekšmetu glabāšanai.

2025.gadā tika piesaistīti līdzekļi no dalības Latviešu vēsturisko zemju attīstības programmas, kā arī no Cēsu novada pašvaldības, lai realizētu aktivitātes muzeja lauku ekspozīcijā “Vēveri”, kuras atrodas Vecpiebalgas pagastā, gan veiktu zinātniskās ekspedīcijas Sēlijā un Zemgalē. Tika gūti līdzekļi, kas uzskaitīti gan pašu ieņēmumu sastāvā – ieņēmumi no projektu īstenošanas, gan arī tika saņemti transferti no VARAM padotības iestādēm un Cēsu novada pašvaldības.

2025.gadā tika piesaistīti līdzekļi 26 996 euro apmērā no dalības Valsts Kultūrkapitāla fonda rīkotajos konkursos. Veiksmīgi tika īstenoti astoņi projekti: gan veikti grāmatu izdošanas sagatavošanas darbi, gan restaurēti muzeja krājuma priekšmeti, gan organizētas kultūras aktivitātes un zinātniskās lekcijas etnogrāfijas jomā.

2025.gadā tika saņemti privātpersonu ziedojumi EUR 326 EUR apmērā, kurus plānots novirzīt muzeja eksponātēku (baznīcu) uzturēšanai, kā arī muzeja krājuma priekšmetu iegādei.

Muzeja izdevumu struktūra:

1. Darbinieku atlīdzībai 1 537 280 EUR, jeb 53,8 % no kopējiem izdevumiem, tajā skaitā darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī veselības apdrošināšanas polises muzeja darbiniekiem;
2. Preces un pakalpojumi 845 469 EUR, jeb 29,2 % no izdevumiem. Lielākās izdevumu pozīcijas šajā grupā veido maksājumi par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī apsardzes apmaksa muzeja drošībai.
3. Kapitālajiem izdevumiem 509 851 EUR, jeb 17,6 % no izdevumiem. Lielākās izdevumu pozīcijas – muzeja eksponātēku restaurācijas.

	2024	2025
Izdevumi kopā	2 475 280	2 892 600
Atalgojums	1 134 721	1 185 934
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas	274 471	351 346
Preču un pakalpojumu apmaksa	750 950	845 469
Kapitālie izdevumi, t.sk. eksponātēku renovācija	315 138	509 851

Kopējie faktiskie izdevumi 2025.gadā muzejam pieauguši par 16,9 % salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu, tajā skaitā:

Atlīdzībai izdevumi palielinājušies par 9,1 %, saistībā ar to, ka 2025.gada 1.janvārī tika palielinātas minimālās algas, kā arī atbilstoši mēnešalgu skalai tika palielinātas darbinieku algas, kas ietekmēja 2025.g. izdevumus.

Precēm un pakalpojumiem izdevumi salīdzinot ar iepriekšējā gada faktisko izpildi palielinājušies par 12,6 %. 2025.gadā muzejs noslēdza iepirkuma līgumu par “Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja eksponātēkas – Aizkraukles apr., Mazzalves pag., “Ķiermeļu” rijas krautnēs esošo būvdetaļu restaurāciju”. 2025.gadā veikts avansa maksājums 20 % apjomā. 2025.gadā turpinājās darbs pie infrastruktūras un teritorijas sakārtošanas. Tiek veikti darbi 87 ha muzeja Rīgas ekspozīcijas uzturēšanai, t.sk. lielākās izmaksas ir par apsardzes pakalpojumiem, kā arī lauku ekspozīcijas “Vēveri” uzturēšana 41 ha platībā un lauku ekspozīcijas “Vītolnieki” uzturēšana 0,6 ha platībā. Veikti daļēji ceļu remonts un uzturēti ceļi gan muzeja Rīgas ekspozīcijā, gan lauku ekspozīcijā “Vēveri”, regulāri tiek izzāģēti bīstamie koki klimatisko apstākļu radīto seku ietekmē, veikta krūmāju likvidēšana teritorijas daļā, veikti siltumsūkņa montāžas darbi, ventilācijas sistēmu tīrīšanas darbi, vārtu automātikas remonts u.c. saimnieciskie darbi. Iegādāts arī inventārs gan muzeja saimniecisko un restaurācijas darbu veikšanai, gan Krājuma glabāšanai, gan Izglītības un apmeklētāju apkalpošanas darba vajadzībām: skapji un plaukti muzeja Krājuma glabāšanas telpām, soli apmeklētājiem Vītolniekos, ugunsdzēsamie aparāti, mitruma mērītāji, gaisa sausinātāji krājuma glabāšanas telpās, tautiskie apģērbi, mūzikas instrumenti u.c. inventārs. Īstenotas arī darbinieku apmācības Erasmus + mobilitātes programmas ietvaros.

Kapitālajām iegādēm izdevumi salīdzinot ar iepriekšējā gada faktisko izpildi palielinājušies par 64,5 %, jo 2025.gadā tika saņemts Kultūras ministrijas atbalsts pagaidu angāru izbūvei muzeja krājuma priekšmetu glabāšanai. Būtiskākie ieguldījumi: veikti eksponātēku atjaunošanas darbi, t.sk., Mauru dzīvojamai mājai jumta seguma un kores nomaiņa, Vecvēveru dzīvojamajai mājai niedru jumta kores nomaiņa, Streinvēveru klētij niedru jumta divu plakņu nomaiņa, Kalna Kundziņu pirtij niedru jumta seguma nomaiņa, Skrastu siena pūnītei niedru jumta kores atjaunošana, Vecķervju dzīvojamajai mājai ziemas vērtņu izgatavošana logiem, Lurķu dzīvojamajai mājai ziemas vērtņu izgatavošana logiem, Priedes krogam daļēja laukakmens pamatu atjaunošana un krāšņu atjaunošana, Virolvēveru kūts laukakmens pamatu konservācija. Veikta arī divu krautņu izbūve. Iegādāti pamatlīdzekļi: traktors Kubota un aprīkojums, traktora Avant aprīkojums, rozetes skapis ar montāžu (pie ģeneratora), skapis ķīmisko vielu uzglabāšanai, putekļu sūcējs restauratoru darbam, 2 datori, 2 multifunkcionālās iekārtas, kā arī muzeja krājuma priekšmeti. Veiktas apsardzes sistēmu montāžas eksponātēkām, kā arī videosistēmas montāža Izstāžu zālei un Saimniecības korpusam. Iegādātas logu konstrukcijas Krājuma nodaļas darba telpām.

**Tās budžeta programmas un apakšprogrammas,
kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai**

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs 2025. gadā darbības nodrošināšanai saņēmis finansējumu no Kultūras ministrijas īstenotās valsts pamatbudžeta programmas 21.00.00. “Kultūras mantojums”, 25.00.00 – “Valsts kultūrkapitāla fonds” apakšprogrammas 25.02.00 – “Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi”, 70.15.00 “Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana” un 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”.

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā (ar izmaiņām), EUR	faktiskā izpilde, EUR
21.00.00 Kultūras mantojums				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 422 434	2 877 221	2 855 932
1.1.	dotācijas	1 951 743	2 150 271	2 150 271
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	450 387	720 000	698 711
1.3.	transferti	8 710	6 950	6 950
2.	Izdevumi (kopā)	2 410 244	2 877 817	2 854 567
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 095 106	2 359 426	2 344 717
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 095 106	2 359 426	2 344 717
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	315 138	518 391	509 850
21.00.00 Valsts kultūrkapitāla fonds				
apakšprogramma 25.02.00 – “Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi”				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	53 442	26 996	26 996
1.1.	dotācijas	53 442	26 996	26 996
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	transferti	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	53 442	26 996	26 996
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	53 442	26 996	26 996
2.1.1.	kārtējie izdevumi	53 442	26 996	26 996
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-		
70.15.00 Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	6 828	6 828
1.1.	dotācijas	-	-	-
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	transferti	-	6 828	6 828
2.	Izdevumi (kopā)	-	6 828	6 828
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	6 828	6 828
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	6 828	6 828
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-
97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	4 208	4 208
1.1.	dotācijas	-	4 208	4 208
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-

1.3.	transferti	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	-	4 208	4 208
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	4 208	4 208
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	4 208	4 208
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

Darbības rezultātu plāns un izpildes izvērtējums, valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums

Plānotie rezultāti ir sasniegti atbilstoši pieejamajiem finanšu un personāla resursiem labā kvalitātē, pārsniedzot plānotos apjomus. Pateicoties papildus finansējuma piešķirumiem no Kultūras ministrijas, ir daļēji atrisināti dažādi ar muzeja pamatfunkciju nodrošināšanu saistīti jautājumi, īpašu vērību piešķirot kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un atjaunošanai.

Pārskata periodā muzeja pašu ieņēmumu dinamiku negatīvi ietekmēja ārvalstu tūristu mazais skaits, bet palielinātās biļešu cenas izlīdzināja negūtos ieņēmumus.

Muzeja apjomīgākais ienākumu avots ir Latviešu tautas lietišķās mākslas darinājumu gadatirgus jūnija pirmajā nedēļas nogalē. Ienākumu daļu veido gan dalībnieku dalības maksas (tirdzniecības vietas noma u.tml.), gan apmeklētāju ieejas biļetes.

Lai piesaistītu bērnu un skolu jaunatni muzejam, muzeja darbinieki savu resursu ietvaros aktualizē informāciju skolām par muzeju, turpina izstrādāt jaunas, mūsdienu apmeklētājiem piesaistošas, interaktīvas programmas, tai skaitā muzejpedagoģiskās programmas skolēnu dažādu kompetenču attīstīšanai, esam partneris projektā “Skolas soma” un strādājam pie finansējuma piesaistes no VKKF.

Lai nodrošinātu Muzeja pamatfunkciju izpildi un veidotu pamatu Muzeja attīstībai, ir būtiski rast finanšu resursus Muzeja infrastruktūras, tajā skaitā ūdensvada, kanalizācijas un elektrotīklu renovācijai.

Eksponātēku un ekspozīcijas atjaunošanai inflācijas rezultātā ir būtiski pieaugušas izmaksas, lai nodrošinātu nepieciešamā apjoma renovācijas darbus, ir nepieciešams papildus finansējums.

Muzeja 87 ha lielā teritorija ir regulāri kopjama, tomēr Muzeja tehniskie resursi ir nepietiekami.

Muzeja darbinieku atlīdzība ir nepietiekama, kas rezultējas ar nepārtrauktu kadru mainību. Muzejam jāturpina darbs pie bērniem un jauniešiem draudzīgas ekspozīcijas izveides.

Vērtējot valsts budžeta līdzekļu izlietošanas efektivitāti pārskata periodā, jāsecina, ka pieejamie līdzekļi ir tērēti efektīvi, ir nodrošināta Muzeja pamatfunkciju izpilde pieejamo finanšu resursu un personāla resursu apjomā.

Tiek turpināta krājuma pārvaldības darba kvalitātes uzlabošana – regulāri notiek izlases esības pārbaudes gan muzeja ekspozīcijā Rīgā, gan lauku ekspozīcijās. Mērķtiecīga un rūpīga darba rezultātā ir konstatēts neidentificētu un nesignēto krājuma vienību skaits, identificēti un izslēgti no krājuma zudušie priekšmeti, tāpat aktualizēti krājuma priekšmetu topogrāfiskie apzīmējumi dabā un dokumentos.

Par valsts budžeta līdzekļiem tiek papildināts muzeja krājums.

Iespēju robežās ir nodrošināts muzeja pētnieciskais darbs un tā rezultātu komunikēšana muzeja auditorijā un plašākā sabiedrībā.

Piešķirtā finansējuma ietvaros ir nodrošināta muzeja kultūrvēsturiskās vides un meža

teritorijas sakopšana, senceltņu un citu muzeja objektu uzturēšana, kā arī tiek veikti muzeja drošības sistēmu un tehniskās infrastruktūras daļēji remontdarbi. Sekmēta muzeja sadarbība ar partneriem Latvijā, īpaši Latvijas Nacionālo kultūras centru, Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi, Latvijas Universitāti un citām mācību iestādēm.

Būtiskākie pakalpojumi un ieņēmumi par maksas pakalpojumu sniegšanu, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Būtiskākie muzeja sniegtie maksas pakalpojumi un pašu ieņēmumu avots ir ienākumi par teritorijas daļas nomu, pakalpojumi projekta “Skolas soma” ietvaros un ieejas biļetēm par muzeja apmeklējumu. Muzeja teritorija un telpas tiek nomātas dažādu korporatīvo pasākumu, TV un reklāmu filmēšanas, kinofilmu filmēšanai, kā arī sadzīves tradīciju svinību (kāzas, kristības, dzimšanas dienas) norisēm. Citi pašu ieņēmumi veidojas no muzeja sniegtajiem gidu-ekskursiju vadītāju pakalpojumiem, auto iebraukšanas caurlaižu tirdzniecības.

Personāls

2025. gadā muzejā bija 69 amata vietas, tai skaitā septiņas vasaras eksponātu uzraugu amata vietas gadā, faktiskais vidējais darbinieku skaits ziemas sezonā bija 69, bet vasaras sezonā papildus strādāja kopā 25 sezonas eksponātu uzraugi.

Atsevišķu muzeja pamatfunkciju veikšanai muzejā katastrofāli trūkst vairāku amata vietu, tai skaitā, elektriķa, dārznieka koku un dārzu kopšanai, mūrēšanas u. c. tehniskiem darbiem, mārketingam, ekskursiju gidiem u.c.

Brīvības muzejā strādā 24 vīrieši un 45 sievietes. Vecuma grupā līdz 30 gadu vecumam muzejā strādā 4 darbinieki. No 31 gada līdz pensijas vecumam ir 51 darbinieki, bet pensijas vecumā 14 darbinieki.

Personāla mainība ir saistīta ar sezonas darbu veikšanu (Muzeja vasaras sezonas laikā tiek papildus nodarbināti darbinieki): darba tiesiskās attiecības uzsāktas ar 31 darbiniekiem, izbeigtas ar 35 darbiniekiem.

Augstākā izglītība ir 38 darbiniekiem (t.sk. 3 darbiniekiem zinātņu doktors, maģistra grāds 15 darbiniekiem, bakalaura 15 darbiniekiem, pirmā līmeņa augstākā izglītība ir 5 darbiniekiem), vidējā izglītība ir 31 darbiniekiem. 2025. gadā 2 darbinieki studēja augstākajā mācību iestādē.

Muzeja darbinieki papildināja savas zināšanas, paaugstināja kvalifikāciju, sekmīgi piedaloties 23 dažādos profesionālās pilnveides izglītībasursos un semināros un apmācībās, tai skaitā, pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programma “Mācību metodes un paņēmieni aizraujošām nodarbībām muzejā”, “Kā novērot, pētīt, izziņāt dabu rotaļnodarbībās pirmskolas vecumā? Mācību procesa plānošana dabaszinībās pirmskolā”, “Interaktīvā metode dabas zinībās, pārgājiens - mācību līdzeklis un resurss, apgūstot mācīšanos dabā”, mācības “Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika”, “Interesu konflikts un aizliegtās vienošanās publiskos iepirkumos”, “Motorzāģa un krūmgrieža operators”, “Mākslīgā intelekta pamati publiskajā pārvaldē”, “Iepazīsti tehnoloģijas rudens 2025”, mācības “Autortiesības digitālajā vidē”, “Pedagogs-

improvizators. Meistarklase radošumam un elastīgai domāšanai.”, “Latvijas muzejpedagogu iniciatīvas NEDARBNĪCA pieredzes apmaiņas un tālākizglītības pasākums "Emociju ekosistēma: no stresa uz spēku", Bērna attīstību veicinošas vides iekārtojums, attīstošas spēles un rotaļas”, Pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības kurss un u.c. webināri.

Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācija ar sabiedrību ir viena no muzeja pamatfunkcijām. Muzeja komunikācijas produkti ir cieši saistīti ar muzeja pētniecisko, pasākumu organizēšanas, ekspozīciju un izstāžu veidošanas un publicitātes darbu. Līdz ar to komunikācijas darba rezultāti pārsvarā atspoguļoti iepriekšējās šā pārskata nodaļās.

Pārskata periodā muzejs aktīvi turpināja sadarbību ar Latvijas medijiem, aktīvi un regulāri tika veidota komunikācija sociālajos tīklos, veikti regulāri ieraksti un uzlabojumi muzeja mājaslapā un veidoti dažādi informatīvie materiāli par pieejamajiem pakalpojumiem.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs kopš 1993. gada ir Latvijas Muzeju biedrības biedrs kopš 1994. gada - The Association of European Open Air Museums (AEOM) un kopš 2012. gada Vidzemes tūrisma asociācijas biedrs, bet kopš 2024. gada Vidzemes tūrisma asociācijas sadarbības partneris.

Pārskata periodā muzeja sadarbības partneri bijuši arī vairākas nevalstiskās organizācijas, ar kurām noslēgti sadarbības līgumi par pasākumu organizēšanu, tradicionālo amatu un dzīves veida popularizēšanu vai informācijas apmaiņu. Turpinājās sadarbība ar Amerikas latviešu apvienību par jauniešu vasaras prakses nodrošināšanu, Pasaules brīvo latviešu apvienību par tiešsaistes semināru organizēšanu, kā arī notika dalība Baltijas muzeoloģijas skolas, ICOM, ICOMOS, AEOM semināros, konferencēs un darba sanāksmēs.

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

2026. gadā pasākumi īstenojami saskaņā ar Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja darbības stratēģiju 2023. – 2027. gadam un Darba plānu 2026. gadam.

Muzeja pamatfunkcija ir nodrošināt tradicionālo pasākumu norisi, tajā skaitā ar amatniecību saistīto gadatirgu norisi. Tikpat nozīmīgs ir 2024. gadā aizsāktais Muzeja sezonas atklāšanas pasākums 1.maijā, kā arī starptautiskās konferences norise Muzeja gadadienā 2.februārī, ko plānots pieejamā finansējuma ietvaros turpināt.

Galvenie iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Saskaņā ar muzeja darbības stratēģiju 2023. - 2027. gadam, muzejs ir identificējis vairākus nozīmīgus virzienus, kuros mērķtiecīgi jāstrādā, izmantojot muzeja stiprās puses un mazinot risku un vājo pušu ietekmi. 2026. gadā pieejamā budžeta ietvaros paredzēts strādāt šādos virzienos:

Turpināt ieguldīt krājuma saglabātības un pieejamības apstākļu uzlabošanā, tajā skaitā kārtot nepieciešamo dokumentāciju un virzīt projektēšanas uzdevumu jaunas krājuma glabātuves/administratīvās ēkas būvniecības projektam Kultūras ministrijai finansējuma piesaistei, sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” nodrošināt izbūves darbu uzsākšanu jauna ūdensvada un ugunsdrošības sistēmas ieviešanai, turpināt darbu pie muzeja ekspozīcijas papildināšanas – Augšzemes/Sēlijas sētas projekta realizācijas. Atkārtoti lūgt Kultūras ministriju atvērt muzeja infrastruktūras finansēšanai ilgtermiņa ieguldījumu programmu, lai ieviestu iepriekšminētos projektus. tajā skaitā turpināt Sēlijas sētas projekta ieviešanu, nodrošināt Muzeja gadskārtējo pasākumu norisi, organizējot dažādus tematiskos un tradicionālos pasākumus, nodrošināt Vecpiebalgas “Vēveri” ēku renovāciju, turpināt muzeja ekspozīcijas attīstības projektu “Bonaventuras muižas pārvaldnieka mājas renovācija”, plānojot šī gada ietvaros esošo konstrukciju un inženiertehnisko komunikāciju tehniskās izpētes un novērtējuma darbus, nodrošināt eksponātēku un administrācijas ēku iekšējo elektroinstalāciju sistēmas pakāpenisku renovāciju, apsardzes sistēmu uzstādīšanu, apgaismes objektu ieviešanu utt.

Turpināt meklēt risinājumus ugunsdrošības sistēmas pakāpeniskai renovācijai, kurā uz šo brīdi no 48 ārējiem ugunsdzēsības krāniem darba kārtībā ir tikai 29.

Veikt muzeja eksponātēku restaurāciju ekspozīcijā Rīgā, Vecpiebalgā un Rucavā. Plānot un pieprasīt KM nepieciešamo papildus finansējuma apjomu 2026. gada muzeja eksponātēku restaurācijai, jo, diemžēl, bez papildus dotācijas piešķiruma šo funkciju muzejs pats no saviem ieņēmumiem nespēj nodrošināt;

Ieguldīt pieejamos resursus, kā arī gatavot papildus finanšu pieprasījumu apmeklētāju ērtību un muzeja lietotāju apkalpošanas uzlabošanai, visdažādākajos muzeja pieejamības aspektos, kā arī muzeja pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā un piedāvājuma daudzveidības palielināšanā.

Turpināt katru gadu nodrošināt muzeja kultūrvēsturiskās vides un meža teritorijas sakopšanu.

Mērķtiecīgi turpināt krājuma pārvaldības darba uzlabošanu.

Mērķtiecīgi īstenot muzeja iekšējās komunikācijas uzlabošanas un personāla motivācijas pasākumus, t. sk., personāla tālākizglītības un materiāli tehniskā nodrošinājuma jomā;

Aktualizēt trūkstošā un zemā atalgojuma personāla jautājumus, lai palielinātu darbinieku skaitu un tiem nodrošinātu atbilstošu atalgojumu.

Aktualizēt unikālo piedāvājumu, popularizējot muzeja kopējā piedāvājumā eksponēšanas vietas *in situ* „Vēveri” un „Vītolnieki”.

Izmantojot mūsdienu komunikācijas iespējas, informēt sabiedrību par muzeja unikālo saturu, vidi, sasniegtajiem rezultātiem, finansējuma izlietojumu, iekļaujot gan muzeja darba redzamo, gan publikai neredzamo daļu, skaidrot muzejā uzkrātā mantojuma saglabāšanas nozīmi un izmaksas.

Turpināt sadarbību ar skolām un augstskolām (kultūrizglītības, rekreācijas) un profesionālām izglītības iestādēm muzeja krājuma un darba popularizēšanai jaunatnes auditorijai.

Pievērst uzmanību auditorijas izpētei, apmeklētāju vēlmi un apmierinātības noskaidrošanai, muzeja lietotāju lojalitātes nostiprināšanai dažādās sabiedrības grupās, kā arī auditorijas paplašināšanai, t. sk. darbam ar bērniem un skolēniem.

Izmantot muzeja resursus, veidot un izplatīt arī muzeja profilam neraksturīgus pakalpojumus (saturīga brīvā laika pavadīšanas vieta, drošas vides piedāvājums, aktivitātes svaigā gaisā individuāliem apmeklētājiem, sporta aktivitātēm), atrodot veidus, kā šo muzeja

lietotāju segmentu informēt par muzeja kultūrvēsturisko mantojumu.

Veidot stabilu profesionālās sadarbības un partnerības tīklu ar līdzīga profila institūcijām ārzemēs un Latvijā, t. sk. ar mērķi piesaistīt starptautisko finansējumu.

Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

1. Aktualizēt jaunas krājuma/administrācijas ēkas nepieciešamību un risināt jautājumu par finansējuma piesaisti.
2. Nodrošināt Muzeja starptautiskās konferences norisi un pasākumu norisi, atbilstoši pieejamajam finansējumam.
3. Ieguldīt krājuma saglabātības un pieejamības apstākļu uzlabošanā.
4. Mērķtiecīgi turpināt krājuma pārvaldības darba uzlabošanu.
5. Turpināt katru gadu nodrošināt muzeja kultūrvēsturiskās vides un meža teritorijas sakopšanu, senceltnu un citu muzeja objektu uzturēšanu, kā arī muzeja drošības un infrastruktūras sistēmu pilnīgu atjaunošanu, šim mērķim lūdzot atvērt finansēšanas programmu muzeja infrastruktūras sakārtošanai un drošībai.
6. Atjaunot jumta segumus eksponātēkām, kā arī nodrošināt ar ēku atjaunošanu citus renovācijas darbus, kā piemēram, apkures sistēmu sakārtošanu lauku ekspozīcijās.
7. Nodrošināt Gadatirgus 54. gadskārtas norisi.
8. Turpināt pētniecības darbus, tajā skaitā ekspedīcijas.
9. Turpināt Sēlijas sētas uzstādīšanai nepieciešamos darbus muzeja ekspozīcijā Rīgā.
10. Uzsākt Baložu (Bonaventuras) muižas pārvaldnieka ēkas restaurācijai un publiskai izmantošanai nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanu.
11. Piedalīties KM un VKKF projektu konkursos ar mērķi sasniegt finansējumu restaurācijas darbiem un aktivitātēm Rīgas un lauku ekspozīcijās.
12. Aktualizēt unikālo piedāvājumu, popularizēt muzeja kopējā piedāvājumā kultūras tūrisma galamērķus lauku ekspozīcijas „Vēveri” un „Vītolnieki”.
13. Izmantojot mūsdienu komunikācijas iespējas, skaidrot sabiedrībai un galvenajiem finansētājiem muzeja unikālo saturu, sasniegtos rezultātus, finansējuma izlietojumu, iekļaujot gan muzeja darba redzamo, gan publikai neredzamo daļu, pastiprināti skaidrot muzejā uzkrātā mantojuma saglabāšanas nozīmi un izmaksas.
14. Turpināt aktīvu darbību, uzlabot piedāvājumus projektā “Skolas soma”.
15. Turpināt sadarbību ar kultūrizglītības augstskolām un profesionālām izglītības iestādēm muzeja krājuma un darba popularizēšanai jaunatnes auditorijai.
16. Turpināt sadarbību ar Amerikas latviešu apvienību par latviešu diasporas jauniešu prakses nodrošināšanu.
17. Pievērst uzmanību auditorijas izpētei, apmeklētāju apmierinātības noskaidrošanai, muzeja lietotāju lojalitātes nostiprināšanai dažādās sabiedrības grupās, kā arī auditorijas paplašināšanai, t. sk. darbam ar bērniem un skolēniem.
18. Izmantot muzeja resursus, veidot un izplatīt arī muzeja profilam neraksturīgus pakalpojumus (teritorijas noma izklaides, korporatīvo pasākumu, brīvā laika un sporta sacensību u. tml. mērķiem), vienlaikus atrodot radošus veidus, kā arī šo muzeja lietotāju segmentu aizraut un informēt par muzeja unikālo piedāvājumu.
19. Mērķtiecīgi īstenot muzeja iekšējās komunikācijas uzlabošanas un personāla motivācijas pasākumus, t. sk., personāla tālākizglītības un materiāli tehniskā

nodrošinājuma jomā.

20. Veidot stabilu profesionālās sadarbības un partnerības tīklu ar līdzīga profila institūcijām ārzemēs un Latvijā, t. sk. ar mērķi piesaistīt starptautisko finansējumu.

Nākamā gada plānotie sadarbības projekti

1. Sadarbībā ar dažādām valsts institūcijām, ministrijām, pašvaldību Tūrisma informācijas centriem popularizēt Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju kā droša kultūras tūrisma galamērķi gan Latvijā, gan arī ārpus Latvijas.
2. Sadarboties ar Latvijas Nacionālo kultūras centru.
3. Sadarbībā ar pašvaldībām aktualizēt kultūrvēsturisko piedāvājumu lauku ekspozīcijās Dienvidkurzemes novada Rucavas “Vītolniekos” un Cēsu novada Vecpiebalgas “Vēveros”, kā arī ekspozīcijā Rīgā.
4. Sadarbībā ar Latvijas augstskolām, mācību iestādēm popularizēt Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju kā vērtīgu izziņas un studiju/mācību procesa īstenošanas vietu.

